

כתר התורה

ע"ש רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

רבי יצחק יוסף שליט"א

בית ההוראה הארצי כתר תורה ע"פ פסקי מרן

פרשת דברים תשפ"ד

העלון השבועי

מאמר השבוע

הרב אברהם רחמים

גם לתוכחה יש זמן

אמת ויעזוב את הדרך?!... אלא נוכל ללמוד מכאן, שקבלת אמת, קבלת ביקורת היא דבר קשה ביותר וראויה לאנשים מיוחדים, חכמים עם עולם של פנימיות.

אדם שיודע לקבל את האמת ולהודות על טעותו אינו סתם אדם, אלא אינו אדם מיוחד ביותר הנוהג כמידות הקב"ה שחותמו אמת. מטבע הדברים אדם לא יכול לשמוע את טעותו ואת חסרונו – בשל כך יעקב פחד אפילו על בנו ראובן.

אלא שכאן יש להתבונן. הרי כבר נאמר בתורה במפורש: "הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֲטָא" – ודרשו חז"ל: 'הוכיח תוכיח' ואפי' מאה פעמים. ואם אדם 'יוכיח' את זולתו רק סמוך למיתתו, נמצא שלא יהיה מצוי להוכיחו כמעט במאומה, ומה הועילו חכמים בתקנתו?

והתשובה נפלאה: אומרים חכמים, יש שני סוגי תוכחות. יש תוכחה שהאדם רומז לחבירו שאינו נוהג כשורה, מראה לו שהוא דן אותו לכף זכות ומסמן לו שעליו לחזור בתשובה, תוכחה כזו אדם יכול לעשות תמיד ולא רק סמוך למיתתו, ועל כך נאמר: "הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ – וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֲטָא".

פירוש: כאשר אינך נושא עליו חטא אינך מוציא את הזולת כרשע ואדם שפל, אזי הוכח תוכיח ואפילו מאה פעמים.

לעומת זו, יש סוג תוכחה שני. והוא: כאשר אדם מוכיח את חברו ללא מושא פנים כלל, אומר לו: 'אתה טועה! המעשה שעשית אינו ראוי לעשותו כלל, אתה נהגת לא כשורה, הלכת בסכלות אחר תאוות לבך באופן מוחלט, תשנה את דרךך!'. תוכחה כזו היא מסוכנת ביותר, כאשר אדם מוכיח לזולת 'שחור על גבי לבן' כי מעשיו הם טעות, זה מסוכן. הוא מסוגל, לא רק שלא להיטיב את דרכו אלא לעשות להפך, וכמו חששו של יעקב – 'שמא תלך ותדבק בעשיו אחי'.

על כן, תוכחה כזו אם רוצים לאומרה, ראוי לאמרה סמוך למיתתו, כך מקבל הביקורת מרגיש כי אינה נעשית מחמת שנאה מחמת כעס או התנשאות אלא מאהבה טהורה, בדרך זו הדברים יצליחו לחדור אל הלב.

בפרשת השבוע, 'בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בְּעִשְׂתֵּי עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ' – דהיינו, א' לחודש שבט, משה רבינו מכנס את כל עם ישראל, פותח פיו בחכמה ומוכיח את העם כולם על כל מעשי אבותיהם ומעלליהם הרעים שנהגו עם הקב"ה משך ארבעים שנה במדבר.

משה רבינו נותן דעתו היטב כי העם כולם נוכחים בכנס, זאת בכדי שלא יהיה לאף אחד תרוץ לרנן ולקשקש: 'מדוע נתתם למשה לדבר כך וכך? אילו אני הייתי נוכח שם אני הייתי משיבו תשובה ניצחת!'. הלכך, בעת ההיא כולם היו נוכחים, ומי שרצה להשיב על דברי משה היה מוזמן.

חכמים אומרים לנו סוד, כל תוכחה זו, לא עשה משה אלא סמוך למיתתו, משה נפטר בשנה ההיא ב' באדר והוא עמד בא' שבט. דהיינו, כארבעים יום לפני מותו.

וממי למד לעשות כן – להוכיח לפני המיתה? מיעקב אבינו שהוא לא הוכיח את בניו אלא סמוך למיתתו.

ומדוע מוכיחים רק סמוך למיתה דווקא? אומר המדרש מפני ארבעה דברים:

א. כדי שלא יהא מוכיחו וחוזר ומוכיחו.

ב. וכדי שלא יהא רואהו חבירו ומתבייש ממנו.

ג. ושלא יהא בלבו עליו כלום.

ד. וכדי שיפרש ממנו בשלום – שהתוכחה מביאה לידי שלום. (ספרי, וכן יהושע, שמואל, ודוד את שלמה בנו לא הוכיחו אלא סמוך למיתתו).

וכאן אומר המדרש דבר מיוחד המלמדנו עד כמה תוכחה צריכה זהירות, צריכה מחשבה יתרה לפני שמוציאים אותה מן הפה. שכך אמר יעקב לראובן: 'ראובן בני, מפני מה לא הוכחתך כל השנים הללו? כדי שלא תניחני ותלך ותדבק בעשיו אחי'.

פלא פלאים! יעקב אומר לראובן בנו בכרו לא הוכחתי אותך כל אותם ימים, כי אם הייתי מוכיחך הייתי חושש שמא תלך ותדבק בעשיו אחי, הייתכן? ראובן זה שוויתר על הבכורה הוא ישמע כמה משפטים של

שאלה

בענין חולה שאין בו סכנה שאין לו לצום בט' באב, אם צריך שיאכל וישתה פחות מכשיעור כבצום יום כיפור? וכן חולי של אי ספיקת כליות, שחייב האדם לשותות מים הרבה במשך היום, אם חובה עליו להמנע ממאכל או כיון שהותר בשתיה הותר באכילה?

תשובה

כתב שולחן ערוך הלכות חולה ביום כיפור סימן תריח סעיף ז' כשמאכילין את העוברים או את החולה מאכילין אותם מעט מעט כדי שלא יצטרף לשיעור הלכך מאכילין אותו כשני שלישי ביצה בינונית וישוו כדי אכילת ארבעה ביצים והשתיה יבדקו בחולה עצמו כמה היא כדי שישלקנו לצד אחד ויראה כמלא לוגמיו.

ובסעיף ח' כתב: וישקוהו פחות מאותו שיעור וישוו בין שתיה לשתייה כדי אכילת ארבעה ביצים ולפחות ישוו בין שתיה לשתייה כדי שיעור שתיית רביעית ואם אמדוהו שאין השיעורים הללו מספיקים לו או שהחולה אומר כן או שנסתפקו בדבר מאכילין ומשקים אותו כל צרכו.

ולפי זה כתב בשו"ת מעשה ניסים חלק ג סימן קח לדמות כן לט' באב ולכן כתב במינקת שאוכלת בט' באב על פי צווי הרופאים שהזהירו אותה שאם תתענה יופסק החלב שלה, תאכל פחות פחות מכשיעור, דהיינו פחות משיעור כזית, בשהייה של חצי שעה בין אכילה לאכילה.

ויש שהביאו ראיה לזה מדברי הביאור הלכה בסימן תקנ"ד ד"ה דבמקום חולי, שהביא מספר פתחי עולם שכתב דבמקום שאין המחלה של חלערי"א חזקה (כולירא, חיידק הנמצא במעיין הגורם לאיבוד נוזלים רב עד כדי מוות) יאכל וישתה פחות מכשיעור כמו שכתב בשולחן ערוך סימן תריח.

אולם בחזון עובדיה (ארבע תעניות עמוד סד) כתב דהביאור הלכה לא כתב כן אלא במקום מחלה הנ"ל שנעקר כל התענית לגמרי מפני שהתירו לכל הקהל לאכול בט' באב, ולכן בכדי לעשות היכר שלא ישתכח צום ט' באב לגמרי, יעצו לאכול רק ביותר מכדי אכילת פרס.

ועוד שהרי עדיין אינם חולים כלל, לכן החמירו בזה. ע"כ. (וכן חילק בנשמת אברהם)

המשן בעמ' 3

לקיחת חפצים "למזכרת" מבתים של ערבים בשעת מלחמה

ישנם חיילים ששואלים היות ואנו נמצאים במצב של מלחמה עם הערבים ימ"ש, וחיילנו הגיבורים והאמיצים נמצאים בעזה ונכנסים לבתים של הערבים [שלא מיועדים להריסה!] ורואים כל מיני חפצים כאלו ואחרים, ואותו חייל חומד את החפץ בשביל שיהיה לו "מזכרת" או סתם הוא רוצה לאמץ לעצמו את החפץ הזה, האם מותר לחייל לקחת את החפץ? והאם יש לחשוש לגזל הגוי?

תשובה: בשעת מלחמה מותר לקחת חפץ מגוי ואין בזה שום איסור של גזל או גניבה. אבל אם ישנם פקודות מט"ל האוסרות לקחת דברים הנמצאים בבתי הערבים אזי אסור לקחת משם חפצים כאלו ואחרים.

נימוקים: ראשית נתחיל מהדין הפשוט והברור והמפורסם לכל שגזל הגוי הוא איסור חמור, יש פוסקים שכתבו שאיסורו הוא מדאורייתא ויש שטענו שזה מדרבנן, אבל איך שנאמר כבר פסק הרמב"ם (גזילה ואבידה א, ב) ובשו"ע (חו"מ שמח ב) שגזל הגוי הוא אסור. ומקורו למעשה הוא משני פסוקים שהובאו בב"ק (ק"ג:): מנין לגזל הגוי שהוא אסור? תלמוד לומר "אחרי נמכר גאולה תהיה לו". ואח"כ הגמ' מביאה את דעתו של רב הונא שמביא פסוק אחר לומר לנו שגזל הגוי אסור שנאמר "ואכלת את כל העמים אשר ה' אלוהיך נותן לך" בזמן שהם מסורים בידך ולא בזמן שאין מסורים בידך. וממשיכה הגמ' ואומרת במקום שיש חילול ה' אפי' אבידתו אסור וכו'.

הרא"ש בשיטמ"ק (בב"ק ק"ג: ד"ה שנאמר) מסביר בשם רבינו מאיר את הטעם לכך מדוע הגמ' הביאה שני פסוקים לאיסור גזל הגוי, כי אילו למדנו מהפסוק הראשון, היה הוא אמינא כיון שהגוי קנה את העבד היהודי מדעתו, והאמין לו שיעבד עימו עד שנת היובל ולא יברח ממנו קודם זמנו, ואם היה בורח יהיה חילול ה' בדבר, אבל לגבי גזל שבא הישראל וחוטף מידיו של גוי היה צד לומר שזה כן יהיה מותר לכן נכתב הפסוק הראשון. ואם היה כתוב רק את הפסוק השני הייתי חושב שדוקא בחטף מגוי שיש חילול ה' אבל בעבד ישראל שבורח מאדונו הגוי הייתי חושב שזה כמו "הפקעת מלוה מגוי" ויהיה מותר, קמ"ל שצריך את שני הפסוקים ללמדנו שגזל הגוי אסור. ויש להאריך בזה אבל ניגש לנידו"ד.

יצוין, ויודגש, שראיתי בים של שלמה בשני מקומות במסכת בב"ק (פרק א ס' מא, פרק עשירי סימן כ) שכותב על דברי הגמ' "בזמן שהם מסורים בידך" אין הפ' שהן כבושין תחת ידך, דהא רבי עקיבא דרש שגזל הגוי אסור גם בכבוש תחת ידך, אלא הפ' הוא בזמן שמסורין בידך כלומר שצויה ה' להלחם בהם או אפי' מלחמת הרשות שהקב"ה נתן לך רשות להלחם עם כל אויביכם מסביב, אז גזל הגוי מותר, והסביר את דבריו בספר המקנה (הורוויץ ירושלים תשנ"ב, קונטרס אחרון ס' כח סעיף א ס"ק ד) שאי אפשר לומר שמדובר בשעת מלחמה ממש שהרי את גופו של הגוי האויב מותר להרוג אז ודאי שמותר לקחת את ממונו (כמובא בסנהדרין עד. לגבי רודף) אלא שמדובר לאחר המלחמה שכבר כבשו שאז לא הורגים את הגוי, אך עדיין ממונו מותר. אבל בחידושי הראב"ד (הראב"ד השלישי, לונדון ת"ש, ב"ק ק"ג) פי' שמדובר ממש בשעת מלחמה ממש כמו ההבנה הפשוטה ביש"ש.

איך שיהיה אותם חיילים גיבורים ואמיצים שנכנסים בעוז ותעצומות לתוך הבתים שיתכן והם ממלכדים, ואנו נמצאים ממש בשעת מלחמה במקרה זה לכו"ע יהיה מותר לקחת חפץ כזה או אחר מהבית של הגוי ואין בזה כל חשש איסור. אומנם אם ישנם פקודות מט"ל כאלו ואחרות שאסור לקחת מן האויב שום חפץ, ודאי שצריך להישמע להוראות אלו ולא להפר פקודה. מהטעם הפשוט ישנם שיקולים צבאיים אחרים שהחיל הלווחם לא רואה ולא יודע והדוגמא לזה כגון: היום שהכל מצולם ומתועד ממצלמות הגוף שנמצאים על החיילים ואם יודע שהחיילים מבצעים ביזה אז זה לא יצטייר טוב בעיני העולם ויתכן שיהיה בכך חילול ה', אז עדיף לא לקחת בכדי שלא יהיה חילול ה' הרי ראינו מה קרה לחייל שתיעד ופירסם את חילוץ חמשת הגופות של החטופים שהוא נענש על כך לכן אם יש פקודת מט"ל לא לקחת חפצים אזי יש לשמוע להוראות המפקדים בשטח.

כל זה כתבתי לפי קוצ"ד וצו"י"מ וימ"ן עבד לאל עליון אני יגאל אלון.

אם כן, בכדי שהאדם יהיה ראוי להוכיח את זולתו חובה עליו להראות לו אהבה נפש גדולה שיהיה ניכר עליו שבאמת חפץ לטובתו.

בתורה מצינו מקרים שבהם המוכיחים הביאו את עצמם עד כדי סמוך למיתה בכדי להראות לזולתם שהתוכחה שאומרים אינה נעשית מגאווה או מידה רעה אחרת אלא מאהבה ומבקשת האמת.

הנה, מצינו אצל תמר דבר מיוחד. טרם שהוכיחה את יהודה, כבר גזר הוא: "הוציאוה ותשורף!".

ונאמר: "הוא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר... הֲכֵר נָא לָמִי הַחֲתָמָה וְהַפְתִּילִים וְהַמָּטָה הָאֵלֶּה?..."

דהיינו, היא שלחה אל יהודה את כליו, רק כאשר כבר הוציאה לשרפה ולא קודם לכן. ומדוע?

על פי האמור, נבין כי תמר נהגה בחכמה רבה. אמרה: 'אם אני שולחת ליהודה את כליו הרי שמחמת הבושה ומחמת התחושה שאני מגלה את קלונו ברבים הוא יסרב להודות, עלי להוכיח לו, כי אין אני עושה זאת מרעה אלא רק מחמת האמת'. לכן 'היא מוצאת' ואז 'היא שלחה', היא רומזת לו: 'יהודה דע, אני לא רוצה לבייש אותך כלל.

ואוכיח לך. בא וראה, כבר מוציאים אותי למיתה ועדיין לא גיליתי שההריון ממך. אם אינך חפץ להודות, אני לא אגלה זאת, לא אכפת לי למות בכדי לא לבייש אותך, הבררה היא רק בידך - עשה כרצונך'. או אז נאמר "וַיַּכֵּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צִדְקָה מְאֹד".

הרי לנו כי תמר עזרה ליהודה לקבל את התוכחה וזאת על ידי שהראתה לו שמוכנה למסור את חייה למען לא לביישו - זה נקרא להוכיח סמוך למיתה!

כיוצא בדבר אצל יוסף הצדיק. הנה, אחר שדיבר עם אחיו קשות, ביקש להתגלות אליהם. נאמר "וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל אִישׁ מֵעֵץ וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהַתְּנִידָה יוֹסֵף אֶל אָחָיו". והשאלה מפני מה היה צריך להוציא את כולם מעליו, היה אומר להם: 'אני יוסף בפני כולם. ואם רצה שלא יתביישו, היה יכול להוציא רק את המתורגמן שידע את שפת העברים והיה מתגלה אליהם בלשון הקודש שרק הוא ואחיו מכירים, מפני מה כולם היו צריכים לצאת?

אלא על פי האמור הדברים מתוקים. כתוב במדרש: 'א"ר חמא בר חנינא לא עשה יוסף כשורה שהקניט את אחיו כל כך, שאלו בעט בו אחד מהן מיד היה מת, והיה לו להתירא ממעשה עיר שכם'. דהיינו, המדרש מודגש, כי כאשר יוסף הצדיק ביקש להתגלות אל אחיו הוא רצה להוכיחם 'אני יוסף שמכרתם אותי', תוכחה זו הייתה מסוכנת ביותר, מחמת הבושה הם היו יכולים להורגו ולהפוך את מצרים. אלא שיוסף חשב אחרת. תוך כדי שהוא מתגלה לאחיו הוא מראה להם אהבה עזה ביותר.

וכיצד? על ידי שאמר: 'הוציאו כל איש מעלי' במעשה זה הראה לאחיו דבר עצום: 'הנה, אם אתם רוצים אתם יכולים לפגוע בי, אבל מה, אני לא מפחד מכם משום שאתם אחים שלי ואני אוהב אתכם. אני בטוח שגם אתם אוהבים אותי, שאם לא הייתי בטוח, עתה לא הייתי מעז להיות אתכם לבד פנים אל פנים'. כך כאשר הפקיר עצמו למיתה במצב זה התגלה ואמר: "אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אֲבִי חַי וְלֹא יָבֹלֻ אֶחָיו עֲצוֹנֹת אִתּוֹ כִּי נִבְהָלֻ מִפָּנָיו..."

נמצינו למדים: בכדי להוכיח את הזולת תוכחה גמורה. שתי אפשרויות: או עושים זאת סמוך למיתה ממש. או שמראים לו אהבה כזו, המוכיחה שאנו 'מתים עליו' דהיינו, המוכיח צריך להראות 'את החיים שלי אני מוכן להקריב למענך, אני חפץ רק לטובתך'. במצבים אלו נוכל לומר לו תוכחה ויהיה בכוח השומע לקבלה.

נוכה לקיים ואהבת לרעך כמוך תמיד - אמו!

וכ"כ הראש"ל במזבח אדמה סימן תקנד שלחולה בט' באב אין צריך שיאכל לשיעורין רק שלא יאכל מעדנים. והביאו מרן חיד"א במחזיק ברכה בקונטרס אחרון סימן זה, וכן הסכים לזה הגאון רבי אליהו ישראל בכסא אליהו סימן זה אות ג וכ"כ בלקט הקציר עמוד תקכט ובכף החיים אות לא וכ"כ באור לציון חלק ג עמוד רסא

ובחזון עובדיה הנ"ל הביא דהגאון בעל מרחשת (ח"א סימן יד) כשהיה חולה אכל פחות מכשיעור, וכתב שזו מדת חסידות לגברא רבה דכוותיה ואין זו מדת כל אדם.

ואכן מי שנוטל כדורים למניעת חולי, אולם כל זמן שהוא נוטל אותם כסדרם הוא בריא לגמרי, אף שמוותר לו לבלוע הכדור ואם יש צורך יבלע גם עם מעט מים, מכל מקום יש לו לצום כרגיל. וכן כתב בילקוט יוסף ארבע תעניות סימן תקנד.

וכן חיילים המשרתים במקומות החמים מאוד, דבאופן שיש לחוש לאיבוד נוזלים ישתו פחות מכשיעור, דסוף סוף כעת אינם חולים, וכ"כ באור לציון עמוד רסה

אולם מי שהוא מוגדר כעת כחולה ממש, אפילו שאין בו סכנה, אינו צריך לאכול פחות מכשיעור, ולכן מי שהוא חולה באי ספיקת כליות שחובה עליו לשתות מים לרוב כידוע, אין לומר שמוותר רק בשתיה ולא באכילה, אלא כיון שהוא מוגדר כחולה שאין בו סכנה מותר גם באכילה, וכן מצאתי כתוב בקונטרס רפואת חולים בט' באב.

אך כעת ראיתי בספר נשמת אברהם סימן תקנד שכתב בשם הגר"י נויבירט זצ"ל שמי שיש לו אבן בכליה והוא חולה הצריך שתיה, ישתה ולא יאכל. ע"ש ונראה טעמו כיון דעל כל פנים ביחס לאכילה אין הוא חולה כלל.

וכ"כ עוד בסימן תקנו דחולה הכליות שצריך לשתות מים אם הוא בתשעה באב שחל במוצאי שבת יוכל לשתות מים ולא להבדיל על היין כלל, וכעיקר דעת השו"ע בסימן רצט דמותר לשתות מים קודם שיבדיל ע"ש

בברכה

אלון בן שבת

מטרות העמותה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

הודעה חשובה

אמירת הקינות ל-ט' באב תשפ"ד

בעזרת ה' יתברך בערב ט' באב ולמחרתו יתקיים בבית מדרשינו שידור ישיר בערוץ "כתר תורה" בעת אמירת הקינות ל-ט' באב בדקדוק ובניגון וההטעמה המקורית המסורה לנו דור אחר דור,

על ידי החזנים הרב **יעקב אליהו שליט"א** והרב **אלון בן שבת שליט"א**
כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה.

השידור מיועד לנשים או לחולים וכן אלו שאינם יכולים להגיע לבית מדרשינו. שאר הציבור מוזמן להשתתף ברוב עם באמירת הקינות במיתון ובבכיה על חורבן בית מקדשינו.

ברוכים הבאים

"בני הישיבות - כתר תורה"

שם הערוץ: עמותת כתר תורה ע"ש רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

<http://www.youtube.com/@ketertora>

שיר המאה מן המזרח

הרב יוסף חיים בן שבת

רבי יצחק הכהן רפפורט

הראשון לציון חכם יצחק הכהן רפפורט נולד לאימו ולאביו רבי יהודה בשנת תמ"ה, בירושלים. והשבו נעסוק בדמותו של הראשון לצ"ה הנז' על אף שבמדרונו זה קבענו להתעסק בגדולי ישראל העולים מן המזרח, וכשתקראו המאמר שלפניכם תנוחו דעתכם שהינו חלק בלתי נפרד משושלת הראשון לצ"ה שקמו בציבור הספרדי ללא ספק. אביו רבי יהודה עלה בצעירותו מלובלין שבפולין, והתקבל בין חכמי הספרדים בירושלים, כך גם סבו מצד אמו, רבי דוד הכהן רפפורט, מחבר הספר 'דעת קדושים', שעלה אף הוא מלובלין, ושימש דיין בבית דינו של הראשון לציון חכם משה גלאנטי.

בשנת תס"ט (1709), נשלח כשד"ר מטעם חכמי העיר צפת לקהילות ישראל בטורקיה וארצות הבלקן. בקושטא הוא התכתב בהלכה עם חכם אהרן אלפנדי חכמי איזמיר ובעל מרכבת המשנה ויד אהרן. כן נפגש שם עם רבו הראשון לציון חכם אברהם יצחקי, שיצא אף הוא בשליחות עבור תושבי ירושלים, ויחד הם פרסמו את כתב החרם נגד נחמיה חיון וספריו.

בשנת תק"ט (1749) חזר חכם יצחק הכהן רפפורט לירושלים, ולאחר פטירת הראשון לציון, **חכם נסים חיים משה מזרחי**, (שגם אודותיו הרחבנו כבר) באותה שנה, מונה לראשון לציון וראש ישיבת 'בית יעקב'. חכם יצחק הכהן רפפורט היה הרב היחיד ממוצא אשכנזי, ששימש בתפקיד זה. ועל אף שהתפקיד היה בדרך קבע נתון בידיהם של בני עדות המזרח, בוודאי כאשר כמעט כל היישוב היהודי היה מושבת על קהילה זו. בתוקף תפקידו עמד בראש בית הדין, ולצידו הדיינים חכם ישראל יעקב אלגאזי, חכם יונה נבון, חכם (רפאל) מיוחס בכר שמואל וחכם יצחק זרחיה אזולאי. מאחר שפנקס התקנות וההסכמות של ירושלים אבד, הראשון לציון חכם יצחק הכהן רפפורט יחד עם בית דינו, שיחזרו אותו מזיכרונם.

אם תהיתם על מינויו של רבי יצחק לתפקידו, הרי שעל אף מוצאו האשכנזי, רבי יצחק גדל וחונן בבתי המדרש של חכמי הספרדים, והכיר את מנהגיהם. בצעירותו למד אצל רבי חזקיה די סילוה – בעל הספר 'פרי חדש', בישיבת בית יעקב ואותו ראה כרבו המובהק. את ימי שקידתו אצל רבו זה, הוא מתאר בהקדמה לספרו 'בתי כהונה', ואגב אורחיה, מגלה על שקידתו הוא: "ורב חנא, הוא הראש הרב המופלא, זכר למקדש כהלל, גבורתיה מי ימלל, מורי ורבי בעל פרי חדש זלל", ומושב יקרו בשמים ממעל, אל מול פני המנונה ונהורא עמיה שריא... כל ימי חייו של רבינו לא מנעתי עצמי מבית המדרש אפילו שעה אחת משעה שהכהנים נכנסין בעלי תריסין..."

בין תלמידיו נמנו גדולי הדורות ההם, ראשון שבהם הוא גאון עוזנו, רבי חיים יוסף דוד אזולאי, ששמו מוזכר בסילודין אצל יהודי עדות המזרח ואשכנז כאחד דעות שונות המובאות בפוסקים, סבורים כי עדות המזרח קיבלו על עצמם הוראותיו.

הראשון לציון חכם יצחק הכהן רפפורט חיבר ספרים רבים בכל מקצועות התורה, ותלמידו מרן החיד"א מספר שבעת שהיה עומד ומשמש לפניו ראה תיבה מלאה מכתביו. אך ספרו היחיד שנדפס הוא '**בתי כהונה**' בשני חלקים, הכולל את '**מעשה בית דין**' - שאלות ותשובות, '**בית ועד**' - ביאורים ללשונות הפוסקים, '**בית אבות**' - על הש"ס ו'**בית מדרש**' - דרושים, יצא לאור בשנת תצ"ו (1736) עוד בהיותו באיזמיר.

ואנבי לפניכם מעשה מרתק ששמעתי ממרן הרב עבדיה זצ"ל, על הראשון לצ"ה הרב רפפורט. וראיתי לנכון לתמלל משמיעה מילה במילה מפי קודשו, כי אין כתפארת מילותיו המסוגנות של מרן זצ"ל: כשהייתי בתל אביב, אנחנו היה לנו חלוקת תפקידים, אני והרב גורן שיבדל לחיים, הרב גורן יומיים ואני יומיים, בענין הכשרות הוא מטפל יומיים ביום ראשון ושני, ואני מטפל בכשרות בשלישי ורביעי, הוא מטפל במחלקת הנישואין בשלישי ורביעי ואני מטפל ראשון ושני במחלקת נישואין, והנה קרה מקרה, ערב ראש השנה היה ביום שני, כולם רוצים לברך שנהיה לראש ולא לזנב, לכן שוחטים כבשים, שחטו זכר לאילו של יצחק אבינו, שחטו מאה כבשים והביאו אותם לבית המטבחים ואחר כך שבאו הקצבים לרוחץ את הכבש מהלכלוך שלו, מצאו כרס אחת של בהמה אחת, נקוב במסמר מעבר לעבר, באופן שזה טרף, אבל לא יודעים של איזה כבש זה, הכבשים כולם התערבו, עכשיו יש כבש אחד בתוך המאה האלה, שהוא טרף, ולא יודעים מי זה, מה לעשות? ישחטו עוד מאה אחרים ואת אלה יטריפו אותם או לא? לא ידעו מה לעשות, וזה התור שלו של הרב גורן, הוא צריך לפתור את הבעיה. אני יושב בלשכה שלי, נו, יש לנו דברים אחרים, והוא יושב בלשכה שלו, בין הלשכה שלי ללשכה שלו דלת מפסיקה, אלה נכנסו, יודעים שהיום תורו של הרב גורן, נכנסו אליו, סיפרו לו את המאורע, דחילאק, מה לעשות? צריכים לדעת אם ישחטו עוד מאה או יסתפקו באלה ונוכל להכשיר אותם, והתחיל הרב לפלפל להם, הרב היה בקיא גדול, בירושלמי בפרט, התחיל לפלפל להם, בבלי וירושלמי קושיות, והם רוצים לדעת מה ההלכה... דחילאק... ובכל רגע טלפון, נו מה הדין? חכו רגע, הרב מפלפל לנו, יצא ראש מחלקת הכשרות היה שמו הרב רבינוביץ, יצא מאצלו, הסתובב ונכנס אצלי, דחילאק תושבי אותנו, הרב יושב מפלפל לנו, וכל דקה מטטררים אותו בטלפון, תושבי אותנו, מה לעשות? מה הענין? אמרו לי את הענין, טוב בסדר אני אסדר את זה. תחזרו לשם ולא תגידו שאמרתי לכם, טוב, אני דופק על הדלת, עשיתי את עצמי שאני תם, לא יודע שום דבר, נכנסתי שם, נכנסתי אליו, הוא תכף פתח את הדלת, אמרתי לו, יש לי איזה בעיה בענין הנישואין, טוב, אמרתי לו מה יש לך פה? מה הביאו לך פה? הוא אמר, כן... יש בעיה... שחטו מאה כבשים יצא אחד מהם טרף זה בעלי חיים לא בטיל, כן סובר הירושלמי, מה לעשות? אמרתי לו, כבוד הרב, יש הלכה למעשה מהרב יצחק הכהן רפפורט, שהיה הראשון לצ"ה בירושלים, כתוב בספר שולחן גבוה, בדיוק כמו המעשה הזה היה אצלו, ופסק להם שהכל מותר, למה הכל מותר? כי כתוב מה נקרא שמה חתיכה שראויה להתכבד שאינה בטלה אלא אם כן היא מבושלת, שראויה לכבד בה את האורחים, אבל דבר שאינו מבושל אין עליו תורת חתיכה הראויה להתכבד וחד בתי בטיל. כן? ככה הרב אמר? נו שמעתם? לכו הביתא. זה היה הרב יצחק הכהן רפפורט עליו השלום. עכ"ל.

(והראני אחי הרב אלון בן שבת הי"ו תשובת מרן ביביע אומר חלק ה' י"ד סימן ח' א' שהביא שאכן הפרי חדש רבו של רבי יצחק הכהן חולק על זה אלא שהרב שולחן גבוה כתב שעשה מעשה בירושלים על פי הרב יצחק הכהן שכך אמר לו פה אל פה ואע"פ שהפרי"ח היה רבו והיה ג"כ מאיר דאתרא מכל מקום אמר מר (מהר"י הכהן) שכך נהגו הרבנים שקדמוהו קדושים אשר בארץ המה, וע"ש באורך שהביא עוד מדברי הפוסקים שנקטו כן להלכה ושכך דעת מרן השולחן ערוך (ושיש ליישב כל המקומות שנראה מהם דעת מרן להיפך)

הראשון לציון חכם יצחק הכהן רפפורט נפטר ביום י"ז תמוז תקט"ו (1755).